

2020. gada aprīlis | 4. izdevums

INVALIDIS

Jaunumi

INVALIDIS
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Saturs

- Projekta jaunumi
- Ziņas no visiem projekta partneriem par invazīvo svešzemju sugu politikām un aktuālajām tēmas diskusijām

INVALIDIS | Eiropas bioloģiskās daudzveidības aizsardzība no invazīvām svešzemju sugām: projekta ieviešanas 4. semestris

INVALIDIS apvieno septiņus partnerus, lai uzlabotu to vides politiku, atbalstot pasākumus invazīvo svešzemju sugu (ISS) profilaksei, agrīnai atklāšanai un kontrolei. Projekts ļaus iesaistītajām teritoriālajām varas iestādēm pievērsties problēmām, kas saistītas ar bioloģiskām invāzijām, piemēram, a) zināšanu trūkums ekosistēmu neaizsargātībā pret bioloģiskām invāzijām, b) nepietiekama informētība par invazīvo svešzemju sugu vides un sociālekonomiskajiem riskiem, c) zems sadarbības līmenis starp galvenajām ieinteresētajām personām invazīvu svešzemju sugu pārvaldības pasākumu ieviešanai un c) interešu konflikti.

Projekta ieviešanas ceturtajā semestrī partneri veica dažādas pētniecības aktivitātes, kā arī organizēja sanāksmes un citus pasākumus projekta rezultātu izplatīšanai.

Trachemys spp

Projekta jaunumi

Trešā iesaistīto pušu sanāksme Estremadurā

Trešā iesaistīto pušu sanāksme notika Estremadurā (Spānijā), un galvenā diskusija bija par vienu no problēmām, kas pašlaik pastāv invazīvo svešzemju sugu pārvaldībā, proti - interešu konflikts starp dažādām organizācijām, administrācijām un sociālajiem sektoriem. Šajā sanāksmē visas puses uzsvēra sākotnējās viedokļu atšķirības, rodot risinājumus kā risināt esošos konfliktus: a) izmantojiet dialogu, lai atrisinātu konfliktus, kur iesaistītās puses ir klātesošas; b) rodiet ātrus, īstermiņa risinājumus, kas konfliktējošām pusēm ļauj turpināt veikt aktivitātes, vienlaicīgi meklējot veiksmīgus ilgtermiņa risinājumus; c) veiciniet nepārtrauktu pušu saziņu un komunikāciju, lai izvairītos no iespējas neprecīzi interpretēt informāciju, kas rezultātā varētu radīt jaunas konfliktsituācijas.

Informācijas diena un konference ar Alain Roques Korsikā

Pērnā gada 13. decembrī Korsikas vides aģentūra rīkoja informācijas dienu par ISS jautājumiem un to pārvaldību. Šī konference notika vairāku Francijas institūciju klātbūtnē, un tā bija sadalīta divās daļās. Pirmajā daļā detalizēti izklāstītas Korsikas Vides aģentūras darbības invazīvo svešzemju sugu pārvaldībā. Otrajā daļā entomoloģijas doktors un daudzu zinātnisku publikāciju autors Alain Roques prezentēja savus atklājumus ISS pārvaldībā un to agrīnā atklāšanā.

Zinātnes festivāls Kaljāri pilsētā, Sardīnijas reģionā Itālijā

No 2019. gada 7. līdz 9. novembrim Korsikas vides birojs piedalījās Zinātnes festivālā Kaljāri pilsētā, Sardīnijas reģionā, Itālijā. Savā stendā viņi apmeklētājus iepazīstināja ar dažādām darbībām, ko Korsikas vides aģentūra veic invazīvo sugu pārvaldībā un kas ir cieši saistītas ar INVALIDIS projektu. Šo pasākumu apmeklēja vairāk nekā 10 000 interesentu.

INVALIDIS Estremadūras universitātē

INVALIDIS projekta informācijas izplatīšanas nolūkos Estremadūras partneris apmeklēja vairākas Estremadūras Universitātes fakultātes. Vizīšu mērķis bija sasniegt topošos dažādu nozaru speciālistus, kuri nākotnē varētu pievērsties aspektiem, kas saistīti ar invazīvajām svešzemju sugām. Tika apmeklēta Izglītības fakultāte un Meža inženierzinātņu skola. Dažādo sarunu fokusā bija studentu iesaistīšana šo sugu profilaksē un kontrolē, skatot to no viņu profesiju prizmas. Lai to panāktu, studentiem tika demonstrēti praktiski piemēri, kas atrodami arī to izvēlētajā nozarē, kā arī rīki, kurus viņi var izmantot nonākot darba tirgū.

Tuvāko mēnešu laikā projekts tiks turpināts, apmeklējot Veterināro fakultāti, Zinātņu fakultāti un Agrārās apmācības skolu, lai risinātu esošās problēmas un ierobežotu jaunu sugu ieviešanu.

Visu partneru jaunumi par ISS politikām

Korsika – tiesību aktu atjaunināšana

Pēc ilgstoša Korsikas iedzīvotāju informētības palielināšanas procesa, izmantojot informatīvus pasākumus skolās, niršanas klubos un bērnudārzos, kā arī caur programmām kā ALIEN tīkla un ALIEM projekta Korsikas vides aģentūra spējusi palielināt izpratni par problemātiku arī politiskā līmenī. Konkrētāk, Korsikai bija jānodrošina rīks, lai ierobežotu eksotisko sugu ieviešanu. INVALIDIS projekts ir bijis virzītājspēks, lai veicinātu politiku izpratni par invazīvo sugu problemātiku un atbalstītu Korsikas vides aģentūras ilgtermiņa darbu ar ISS pārvaldību. Pērnā gada jūlijā veikti likumiski grozījumi Francijas vides kodeksā, kas ļāvis Korsikā izveidot to dzīvnieku un augu sarakstus, kuru ieviešana teritorijā ir oficiāli aizliegta. Šis likums groza pantus L411-5 un L411-6, un tie stājas spēkā 2020. gada janvārī.

Apvienoti centieni palielināt efektu

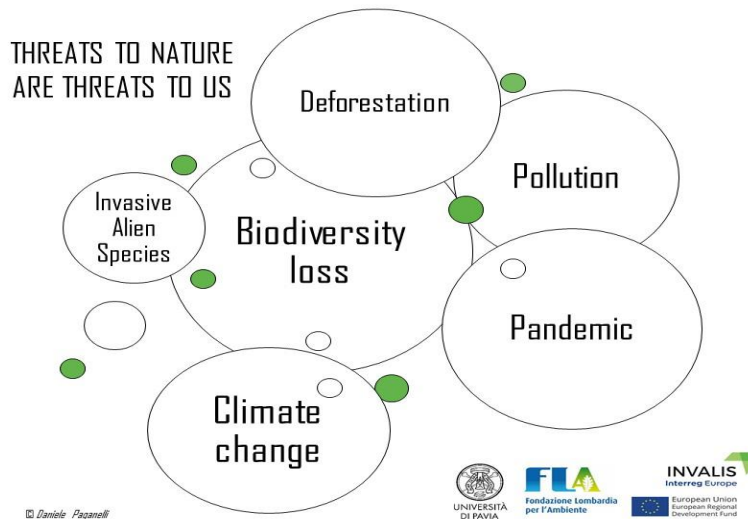
Rumānijas vides, ūdens un mežu ministrija sadarbībā ar Bukarestes Universitāti īsteno projektu “Invazīvo sugu adekvāta pārvaldība Rumānijā saskaņā ar Eiropas Savienības regulu 1143/2014 par invazīvo svešzemju sugu ieviešanas un izplatīšanas novēršanu un pārvaldību”. Projekta vispārīgais mērķis ir radīt zinātniskus un administratīvus instrumentus, kas nepieciešami efektīvai invazīvo sugu pārvaldībai Rumānijā. Īstenošanas gaitā jau ir gūti būtiski panākumi - tiek organizētas darba grupas sanāksmes ar vairākiem lēmumu pieņēmējiem un dalībniekiem, kas iesaistīti invazīvo svešzemju sugu pārvaldībā Rumānijā. Ir izstrādāti un pieejami vairāki dokumenti par invazīvo svešzemju sugu pārvaldību: tehniskie ziņojumi, datu bāze, valsts provizoriskais saraksts, inventarizācijas protokols, rokasgrāmata inventarizācijas un izplatīšanas kartēšanai, ziņojums par pasākumu īstenošanas tiesiskā regulējuma efektivitāti un citi noderīgi materiāli. Plašāka informācija pieejama projekta mājaslapā <http://invazive.ccmesi.ro/>, kā arī sociālajos tīklos: <https://www.facebook.com/InvaziveRO/>

Konstruktīvās sadarbības ietvaros Bukarestes-Ilfovas reģionālās attīstības aģentūra (ADR-BI), Bukarestes universitāte un Rumānijas Vides, ūdens un mežu ministrija piedalījās 3. INVALIDIS iesaistīto pušu sanāksmē, ko Bukarestē 2019. gada 20. novembrī organizēja ADR-BI un iepazīstināja ar INVALIDIS projekta mērķiem un sasniegumiem.

2020. gads pasludināts par starptautisko augu veselības gadu

Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) 2020. gadu pasludinājusi par starptautisko augu veselības gadu, kas ir vienreizēja iespēja, lai palielinātu globālo izpratni par to, kā augu veselības aizsardzība var palīdzēt mazināt badu, aizsargāt vidi un veicināt ekonomikas attīstību.

Augi ir ne tikai svaiga gaisa, bet arī pārtikas avots. Katru gadu augu kaitēkļu dēļ tiek zaudēti līdz 40% dažādu pārtikas kultūru un augu veselība arvien vairāk tiek apdraudēta. Klimata pārmaiņas un cilvēku darbība ir mainījušas ekosistēmas, samazinot bioloģisko daudzveidību un radot jaunas nišas, kur kaitēkļiem vairoties. Invazīvās svešzemju sugas sasniegušas arī Latviju, pārņemot teritorijas un samazinot bioloģisko daudzveidību. Šī iemesla dēļ Zemgales Plānošanas reģions izplata informāciju par invazīvajām sugām Latvijā, aicinot iedzīvotājus ar to iepazīties, sekot līdzi izmaiņām dabā, rīkoties pašam vai nepieciešamības gadījumā ziņot atbildīgajām iestādēm, jo augu veselības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā svarīga ikviena cilvēka iesaiste. Sabiedriskais monitorings ir paveicams ikvienam no mums, fiksējot kādu no invazīvajām sugām, ziņot datu platformām kā, piemēram, <https://dabasdati.lv/lv>, vai Dabas aizsardzības pārvaldes tiešsaistes vietnē (https://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/invazivas_sugas/).

Itālijas faunas kontROLSaraksti

Nesen publicēti divi raksti par Itālijas zīdītāju faunas un saldūdens zivju sastāvu. Pirmajā rakstā, kas publicēts Itālijas zīdītāju žurnālā “Hystrix”, norādīts, ka 12% Itālijas zīdītāju pieder svešzemju sugām (Loy et al., 2019). Pēc autoru teiktā, Itālijas zīdītāju faunu veido 123 sugas, 9 jūras un 114 sauszemes sugas, tai skaitā 15 alohtoniskas sugas (vai 16, atkarībā no tā, vai Ziemeļāfrikas dzeloņcūkas tiek uzskatītas par svešām vai vietējām sugām). Saskaņā ar Eiropas Savienības regulu 1143/2014 četras no šīm sugām ir iekļautas “Invasive Alien Species of Union concern” sarakstā: nutrija *Myocastor coypu*, jenots *Procyon lotor*, un trīs vāveres (pelēkā vāvere *Sciurus carolinensis*, sarkanvēderu vāvere *Callosciurus erythraeus*, un Sibīrijas burunduks *Eutamias sibiricus*). Pret šīm sugām visām dalībvalstīm jāveic tādas pārvaldības darbības, kā agrīna atklāšana, kontrole vai izskaušana, lai ierobežotu to izplatību valstu robežās.

Otrs kontROLSaraksts, kuru par itāļu saldūdens zivīm sastādījis Lorenzoni et al. (2019) norādīja uz vēl satraucošāku situāciju: 86 no 150 sugām (60%) ir svešzemju. Par laimi vairums identificēto svešzemju zivju vēl neveido stabilu reproduktīvo populāciju. Tādējādi, šīs sugas neņemot vērā, taksonu skaits samazinās līdz 127, no kuriem 50% pieder svešzemju sugām. Jau bija labi zināms, ka svešzemju sugas veido nozīmīgu Itālijas faunas daļu, kā arī tām ir būtiska ietekme uz vietējo bioloģisko daudzveidību. Tomēr atjauninātais svešzemju sugu skaits, it īpaši par saldūdens vidi, norāda, cik tālu esam līdz problēmas risinājuma atrašanai un cik svarīgi ir veicināt projektus, kas veicina vietējās bioloģiskās daudzveidības aizsardzību. Pēdējais Pasaules Dabas Fonda ziņojums (<https://wwf.panda.org/?361716>) parāda saikni starp cilvēces ietekmi uz ekosistēmām un bioloģisko daudzveidību, kā arī konkrētu slimību izplatību. Lai arī daudzas no šīm saiknēm vēl nav pilnībā izprotamas, ir skaidrs, ka cilvēku un planētas veselība ir cieši saistītas.

Procyon Lotor

Sciurus Carolinensis

Noderīgas saites papildu informācijai

- Vadlīnijas invazīvo vēžu sugu pārvaldībai Lombardijā. Plašāka informācija: <http://www.naturachevale.it/news/pubblicate-le-linee-guida-per-il-contenimento-della-specie-alloctone-di-gambero-il-lombardia/#>
- Cariplo fonda dotācija "Coltivare Valore" par labu praksi lauksaimniecībā. Plašāka informācija: <http://www.naturachevale.it/news/bando-cariplo-coltivare-valore-275-milioni-per-finanziare-pratiche-di-agricoltura-sostenibile/>
- Kompensācijas konkurss "Misura 12 PSR" par lauksaimniecības zemju aizsardzību, kas atrodas tuvumā Natura 2000 teritorijām. Plašāka informācija: <http://www.naturachevale.it/news/bando-misura-12-psr-1-milione-di-euro-per-compensazioni-per-zone-agricole-natura-2000/>

Partnerība

Iesaisties

- www.interregeurope.eu/invalis
- www.facebook.com/InvalisInterreg
- www.linkedin.com/in/invalis-interreg
- www.twitter.com/InvalisInterreg
- invalis@prv.ypeka.gr

Vides un ilgtspējīgas attīstības
Nacionālais centrs

Lombardijas vides fonds

Vides un lauku attīstības,
lauksaimniecības un teritorijas politikas
Reģionālā Ministrija - Estremadūras
reģionālā izpildinstitūcija

Korsikāņu vides aģentūra

Bukarestes-Ilfovas reģionālās
attīstības aģentūra

Porto Universitātes zinātņu,
tehnoloģiju un agro-vides institūts

Zemgales Plānošanas reģions

